

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec " 2.—20
 za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec " 2.—
 V upravi prejemam mesečno . . . 1.—70
 == Sobotna izdaja: ==
 za celo leto " 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENEK

== Inserati: ==
 Enostopna pettivrsta (72 mm):
 za enkrat po 18 v
 za dvakrat " 15 "
 za trikrat " 13 "
 za večkrat primeren popust.
 Parčna oznaka, zahvale, osmrtnice itd.:
 enostopna pettivrsta po 20 vln.
 == Poslano: ==
 enostopna pettivrsta po 40 vln.
 Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vojni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopis se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ograde 28.511, bosn.-her. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Naše čete proti Rusom na novih pozicijah. — Veliko število ujetih Rusov in zaplenjenih ruskih topov. — Ponesrečena ruska namera odrezati od naše glavne sile armadi Dankla in Auffenberga. — Pregled dosedanjih dogodkov na ruskem bojišču.

Petdnevna druga bitka pri Lvovu ni prinesla vojne odločitve in je tudi ni mogla prinesiti, ker ima avstro-ogrška armada v teh velikanskih bojih med evropskimi narodi v stratežnem oziru le nalogo kriti hrbet Nemčiji, nemške operacije na Francoskem toliko časa varovati pred ruskim vplivom, dokler ne pade na Francoskem končna odločitev. Prvotno je imela naša armada vse-kako ofenzivno nalogo, pa le pod pogojem, če nas Rusija ni prehitela z mobilizacijo. Naše čete bi bile v tem slučaju v položaju operirati proti približno enaki ruski moči in bi gotovo dosegle velik uspeh.

Sedaj pa vemo, da je bila Rusija z mobilizacijo že gotova, ker je bila pri nas splošna mobilizacija šele odrejena, in med tem ko smo mi mobilizirali, je Rusija pričela že s prevozom za boj pripravljenih čet na bojišče. Na ta način je že 23. avgusta lahko 40 pehotnih in 11 kavalerijskih ruskih divizij pričelo za ofenzivo. 20 pehotnih ruskih divizij smo mi premagali, proti veliki ruski premoči, ki se je zbrala pri Lvovu, pa nismo mogli doseči odločitve. Rusija je postavila proti našim četam svojo armado in tudi dve tretjini svojih devetnajstih rezervnih armadnih zborov, zato morejo naše čete le v toliko operirati, da zadržujejo rusko ofenzivo in s tem krijejo Nemčijo pri nadaljevanju njenih vojnih operacij na Francoskem. Šele ko bo imela Nemčija prosto roko, bo padla na ruskem bojišču odločitev.

Ako pregledamo vse dosedanje bojne dogodke na našem severnem bojišču, pridemo do sledečih rezultatov:

Prvotno je naša armada nameravala na obeh straneh Visle vpenjati ofenzivo. Na levi strani Visle je vpenjala uspešno do Kamienke, na desnem bregu pa so bili zmagoviti boji pri Frampolu, Krasniku in južno od Lublina. Danklova armada je pridrla do Lublina, medtem ko so Auffenbergove čete istočasno prodirale v smeri proti Cholmu. Auffenbergova armada je zmagala pri Zamostju ter se nato obrnila vzhodno proti Bugu, kjer je združena s četami nadvojvode Jožefa Ferdinanda premagala Ruse ob Huczvi.

Istočasno s temi operacijami se je borila naša lvovska armada z veliko rusko premočjo, ki je vdrla pri Brodyju v Galicijo. Sledili so boji pri Przemislani, izpraznitev Lvova, nakar so se naše čete utrdile ob Vereszyci zahodno od Lvova. Pa tudi tu je nastopil sovražnik z velikansko premočjo. Razvila se je druga lvovska bitka s tem, da je krenil Auffenberg proti Ravaruski, kjer je naletel na nove močne ruske sile. Med tem je ruska premoč prisilila tudi Danklovo armado, da se je pričela umikati.

Rusi so namreč v zadnjem času spravili na bojišče vse svoje sile. Brezdvomno imajo Rusi veliko večje izgube kot mi. Zato so imele naše čete dovolj časa, da so se neovirano zbrale in zavzele nove pozicije na naravno in umetno utrjenem ozemlju.

Sedaj vlada na bojišču mir. Glavni vzrok sedanje situacije se da pregledati v naslednjih dejstvih.

Danklova armada se je borila pri Lublinu in Auffenberg je ravno nameraval napasti Ruse pri Lvovu, ko so udrle nove ruske čete med Danklovo in Auffenbergovo armado, vsled česar je bila ogrožena zveza naše glavne sile s tema dvema armadama. General Auffenberg je moral v

tem težkem položaju vzdržati možnost, da se lahko takoj združi z glavno armado.

Najnovejša poročila „Slovenca“ o dogodkih na severu.

Vojni poročevalski stan, 14. septembra. (Brzojavka našega vojnega poročevalca.) Prihod naših čet na nove pozicije se je izvršil v polnem redu, ker je sovražnik izmučen. Naše čete imajo zavest, da so dosegle uspehe, ker vodijo seboj 10.000 ujetih Rusov in 80 ruskih topov. Volitev novih pozicij se je izvršila iz stratežnih ozirov. Naše čete se že nahajajo v teh pozicijah. Kljub slabemu vremenu prešinja našo armado izborni duh. Armadi generalov Dankla in Auffenberga sta v polnem redu.

Ta brzojavka našega posebnega poročevalca z bojnega polja sijajno ovrže lažnjive vesti, ki so jih o armadi generala Auffenberga nekateri trosili okolu. Z druge strani se nam poroča, da je soproga generala Auffenberga dobila od svojega soproga pismo datirano z dnevom 9. t. m.

Dunaj, 14. septembra. Vojni poročevalec »Montagszeitung« poroča, da vlada v naši, nikjer poraženi armadi nezlomljiv pogum. Ureditve čet se je izvršila popolnoma po načrtu. Vsled velikanske ruske premoči ni bilo mogoče izkoristiti velikega uspeha pri Lvovu in Grodeku, ker je naše obsežno severno krilo, ki je imelo izpočetka velike uspehe, pri Ravaruski vsled vpada močnih ruskih sil prišlo na mrtvo točko in ker je sovražnik pošiljal proti Danklovi armadi vedno več čet. Tudi je bila ogrožena zveza Auffenbergove armade z ozadjem. Ker so tako ruske, kakor naše čete potrebne počitka, bo nastopil najbrže odmor. Situacija nikakor ni vznemirljiva, ker je naša kvalitativna moč večja kot ruska.

Dunaj, 14. septembra. »Morgen« poroča: Boji so se prekinili. Mi smo imeli proti sebi vso rusko glavno moč. Naše čete so se na celi bojni črti umaknile in se zbrale na ozemlju, ki nudi za obrambo najugodnejše pogoje. V zadnjih tritedenskih bojih so naši ujeli 60.000 Rusov in zaplenili 300 topov. Rusi so v stanu postaviti na bojišče na mesto vsake poražene divizije novo divizijo, kljub temu ni povoda, da bi izgubili pogum, posebno ker so ruske zgube velikanske in ker se nahajajo naše čete sedaj v poziciji, ob kateri se mora zlomiti ruska premoč.

Dunaj, 15. septembra. Vojni poročevalec »Reichspost« poroča iz glavnega stana: Koncentracija naših čet se je izvršila v zelo utrjenem ozemlju Galicije. Skrajno izmučen sovražnik jih pri tem ni nadlegoval. Naše čete prešinja izborni duh, ker vedo, zakaj se je to izvršilo.

Dunaj, 15. septembra. Vojni dopisnik »Tagblatt-a« poroča, da naša ruska premoč veliko divizij. Nadaljnega razvoja operacij lahko pričakujemo mirno. — Vojni poročevalec »Arbeiterzeitung« poroča, da je treba sedanji položaj prerojati s stališča, da so se naše čete pravočasno koncentrirale na izredno močnih defenzivnih pozicijah. Mi smo bili že na tem, da prederemo levo krilo armade ruskega generala Ivanova. Splošen položaj nikakor ni vznemirljiv.

ODLIKOVANJE NADVOJVODE FRIDERIKA.

Dunaj, 14. septembra. Nemški cesar je podelil nadvojvodi Frideriku železni križec prvega in drugega razreda.

× × ×

RUSI ARETIRALI NADŠKOFA SZEPTYCKEGA.

Lvov, 15. sept. Grško katoliškega nadškofa v Lvovu, grofa Szeptyckega, ki ni hotel Lvova zapustiti, ko so se Rusi mestu približali, so ruske vojaške oblasti aretirale.

POVELJNIK RUSOV PRED LVOVOM.

Poveljnik ruskih čet pred Lvovom je po poročilu ruske brzojavne agenture general Rouszky, 60letni vojak, ki se je boril v rusko-turški vojski kot poročnik. V začetku vojske proti Japonski je bil poveljnik 2. armadnega zbora v Mandžuriji, nato pa je bil dalje časa v pokojju. Na predlog vrhovnega poveljnika velikega kneza Nikolaja mu je sedaj car zaradi njegove hrabrosti podelil red sv. Jurija tretjega in četrtega razreda.

× × ×

O BOJIH DANKLOVE ARMADE.

(Od časnikarskega urada c. kr. vojnega ministrstva in državnega pravdnika na Dunaju dovoljeno.)

Krakov, 15. sept. »Nowa Reforma« objavlja poročilo nekega ranjenega vojaka Danklove armade, ki je izvajal: Ko smo prodirali smo se morali ponovno hudo vojskovati. Marširali smo skozi zapuščene vasi. Manjkalo nam je vode. V neki vasi smo dobili pitno vodo in smo se vtaborili. Na vse strani smo se s stražami zavarovali. Konserve smo varovali in smo se preživljali s krompirjem, ki smo ga izkopali na polju in ki smo ga pekli. Noč je bila mirna. Ko se je pa pričelo žariti, so nas alarmirali. Neka kavalerijska patrolja se je namreč vrnila in poročala, da se približuje sovražnik. Takoj smo se razvili v vojne čete, a popolnoma odprto polje ni nudilo nikakih pokritih postojank. Medtem so pričeli že ruski topovi grometi. Sovražnik je stal zelo ugodno na nekem griču. Naši stotniki je bilo ukazano, da naj se v boljše postojanke umakne, a povelje sem s še 9. vojaki preslišal in naenkrat smo stali osamljeni. Naš desetnik nam je ukazal, da naj ne streljamo in da naj se vležemo. Ležali smo na krompirjevi njivi. Čez naše glave so žvižgale granate. Od nas ni bil nihče zadet. Kar zagledamo 60 kozakov, ki jezde naravnost proti nam. V nevarnosti smo, da nas potepajo podkve konj. Naš desetnik zdaj ukaže: ogenj! Pričnemo streljati. Več kozakov pade s konj, ostali beže proti bližnjemu gozdu, kjer jih sprejme naša pehota in vse pobije. Ko vidimo, da je polje prosto, se plazimo proti gozdu, kjer zadenemo kmalu na svoje dobro krite vojne čete, ki jih prične nenadoma obsipavati hud ogenj granat. Mož, ki je stal poleg mene, je bil raztrgan v kose, kmalu nato je granata razdrobilo mojo desno roko. Puško izpustim in letim v smeri, kjer upam, da dohim našo sanitetno kolono. Pridem v vas, ki gori. Povsod leže mrtva trupla kmetov, žena in otrok. Končno pridem z drugimi ranjenci do sanitetnega voza.

O BOJU PRI LUBLINU.

(Od časnikarskega urada c. kr. vojnega ministrstva in državnega pravdnika na Dunaju dovoljeno.)

Krakov, 15. sept. »Nova Reforma« poroča: Ranjenci, ki so jih iz bojev pri Lublinu sem pripeljali, pripovedujejo soglasno, da so Rusi v okolici Krasnika, Lublina in drugod že nekaj dni po umoru v Sarajevu z največjo naglico popravljali že dolgo časa zgrajene strelske jarke iz betona. Kopati je moralo tudi prebivalstvo. Strelske jarke so pomnožili in vozili neprestano municijo. Artiljerija in tren sta morala premagati velikanske težave. Ker ni cesta, so morali voziti po širnih peščenih planotah in po polju. Napredovali smo le po

časi. V obširnih gozdih poznajo Rusi seveda vsako stezo in postojanke, ki so jih tam zavzeli, so take, da jih je bilo mogoče iz njih le z velikimi žrtvami pregnati. V bojnem okolišču so vaščani zapustili vasi in se umaknili v podzemske dupljine v gozdih. Živino so kozaki vso odgnali in so tudi več vasi popolnoma požgali. Oplenili in požgali so tudi graščine.

K BOJEM PRI ZAMOŠČU IN TIŠOVČU.

(Od časnikarskega urada c. kr. vojnega ministrstva in državnega pravdnika na Dunaju dovoljeno.)

Krakov, 14. t. m. Tukajšnji listi prinašajo naslednji opis bojev pri Zamošču in Tišovcu, ki ga je podal neki avstrijski vojak, ki je bil ondi ranjen: Ob zvokih godbe in veselem vriskanju domačega prebivalstva smo prekoračili mejo in stopili na rusko-poljska tla. Kolikor daleč je seglo oko, se nam je nudila slika opustošenih pokrajin. Povsodi so bile vasi požgane. Umikajoči se Rusi so na svojem potu vse uničili, karkoli bi moglo nuditi Avstrijcem kako korist. Končno smo po celodnevem napornem maršu dosegli malo vasi, katere poljsko prebivalstvo nas je z glasno radostjo pozdravilo. Smatrali so nas za rešitelje izpod stoletnega ruskega barbarskega gospodarstva. Ruki občinski predstojnik je bil o prvi vesti, da se bližajo Avstrijci pobegnili, da bi obvestil kozake o našem prihodu, kakor so trdili vaščani. Naš poveljnik je nato pozval prebivalstvo, da si izvoli novega občinskega predstojnika, kateremu so se potem obrazložili predpisi vojnega prava. Nato smo se odpravili dalje. Komaj smo prehodili par kilometrov, so naše patrole prinesle obvestila, da se bližajo kozaki z infanterijo in strojnimi puškami. Z veliko previdnostjo smo se premikali dalje, ko smo nenadoma na nekem griču opazili več kozakov. Tudi oni so nas morali opaziti, ker so takoj zopet izgubili. Kmalu nato smo dobili povelje, da se razpostavimo v redko vrsto in se pomikamo dalje. Tako smo korakali naprej še kaka dva kilometra. Sedaj so naše izposlane patrole javile, da se je sovražnik razdelil v tri skupine, nedvomno z namenom, da nam pride v bok in nas spravi v navskrižni ogenj. Nato je naš poveljnik ukazal, da se naše strojne puške skrijejo v bližnjem grmovju, ob obeh straneh pa se postavijo čete v redkih vrstah. Teh odredb Rusi niso opazili. Sovražnik se je vedno hitreje bližal našim postojankam, da bi izvršil napad. Kmalu nato so Rusi otvorili ogenj na nas, ki pa med nami ni napravil mnogo škode. Ko so končno kozaki udri naprej, je dal naš stotnik povelje za ogenj iz strojnih pušk. Kakor toča so se vsule krogle na sovražnika, katerih najbrže niti eden ni ostal živ. Nato je ruska pehota pometala puške proč in se začela v divjem begu umikati. Mi smo Ruse zasledovali in jih več sto vjeli ter zaplenili veliko pušk in tri strojne puške. Nato smo prodirali naprej do mesta. Sovražnik je mesto iz vseh sil branil; vsak strelski jarek krog mesta smo morali vzeti z naskokom. Našim bajonetnim naskokom se Rusi niso mogli ustavljati ter so se počasi, a trajno umikali. Končno po večurnem ljutem boju so bili Rusi pregnani. Na nadaljnjem maršu smo morali opetovano odbijati kosaške napade, ki smo jih vselej pognali nazaj, ki so se pa vkljub znatnim izgubam vedno znova pojavljali. Po enodnevnem maršu smo dobili povelje, da se ustavimo. Izkopali smo okope, ker so v bližini jezdarili kozaki, da se odpočijemo. Komaj smo bili z delom gotovi, ko je sovražnik začel obstreljavati našo postojanko. Položaj se je zdel kritičen, sovražnik ni bilo videti, ker je bil dobro zakrit. Preostajalo ni drugega nego preiti k naskoku; s hura klici smo planili naprej. Kmalu je posegla vmes tudi naša artiljerija.

ki je med Rusi napravila strahovita opustošenja. Noben strel ni zgrešil, in čim dalje smo prodirali, toliko večje gomile mrtvih sovražnikov smo srečevali. Rusi so v divjem strahu bežali na vse strani. Veliko sovražnikov smo tudi ujeli. Srpneli naše artiljerije so pregnali sovražnika iz okopov in ko je sovražnik uvidel, da je vsak nadaljni boj brezuspešen se je udal, ne da bi čakal našega bajonetnega napada. Mnogo ruskih vojakov se je vrglo na tla in nas s povzdignjenimi rokami prosili za milost — v imenu »slovanskega bratstva!« V tem boju smo ujeli skoro 2000 ujetnikov in zaplenili velike množine vojnega materijala: pušk, topov z vprego vred itd. Po teh tridih bojih, v katerih smo tudi mi imeli nemale izgube, nam je bil dovoljen poldnevni počitek. Med našimi večdnevnimi boji so opetovano prihajale vesti, da se pri Zamošču bije ljut boj. Ko so sedaj z nova in s precejšnjo gotovostjo dospela taka poročila, se je naša divizija odpravila na pot in korakala proti Zamošču; tudi topot so nas neprestano vznemirjali kosaški oddelki, katerih naskoke smo vselej odbili in jim prizadeli velike zgube. Skupaj z več drugimi divizijami smo prišli na pomoč avstrijskim četam pri Zamošču, ki so se junaško bile proti mnogo močnejšemu sovražniku. Seveda je bil marš na peščenih tleh silno težaven ter sta mogla zlasti artiljerija in tren le počasi naprej. Ze oddaleč smo slišali težko gromenje topov, v daljavi smo videli oblake dima, zvečer pa nam je zažarelo nasproti neizmerno ognjeno morje. Rusi so namreč zažgali gozdove, da bi preprečili naše napredovanje pri Zamošču. Mi smo vkljub temu hiteli dalje in kmalu smo bili blizu Zamošča. Drugo jutro smo, ko smo se združili z ondi bojujočimi se četami, posegli v bojni metelj in s skupnimi močmi Ruse potolkli. Vendar se je velikemu delu sovražnikov posrečilo izmuzniti se iz našega objema in se vreči na naš tren. V tem trenutku je prišla na pomoč naša konjenica in pregnala sovražnika, ki se je v begu umaknil. Tu sem bil ranjen in prenešan v lazaret, ki so ga večkrat ogrožali kozaki.

× × ×

TRANSPORTI RANJENCEV V KRAKOVU.

(Od časnikarskega urada c. kr. vojnega ministrstva in državnega pravdnika na Dunaju dovoljeno.)

Krakov, 15. sept. Tusem vedno dobajajo transporti ranjencev iz Lublina. 12. t. m. so pripeljali 200 ruskih ranjencev. Tu jih zdravniki preiščejo in jih obvezane pošljejo naprej.

JUNAŠKI SIN OPAVSKEGA ŽUPANA.

(Od časnikarskega urada c. kr. vojnega ministrstva in državnega pravdnika na Dunaju dovoljeno.)

Opava, 15. septembra. Najstarejši sin opavskega župana, Gottfrid Kudlich, ki se je kot enoletni prostovoljec desetnik udeležil bojev pri Zamoslju, se je 29. avgusta pri napadu na sovražnikovo artiljerijo posebno odlikoval. Z malim oddelkom je vzel Rusom tri topove. Radi svojega junaštva je bil še na bojišču povišan za višjega lovca. 9. t. m. je Kudlicha ranila krogla na desni roki, ne da bi mu bila ranila kosti. — Opavski profesor Jožef Pindur je 30. avgusta padel v boju, smrtno zadet.

KAKO SO UŠLI HUZARJI IZ RUSKEGA VOJNEGA UJETNIŠTVA.

Budimpešta, 15. sept. Iz Debrecina se poroča. Med sem pripeljanimi ranjenci se nahaja tudi neki četovodja, ki je bil na poseben način ranjen. Njegova četa je morala odbiti napad kozakov. V junaških bojih je padlo veliko

Rusov, a tri huzarje so kozaki le ujeli. Opolnoči nalože kozaki užete huzarje na voz in jih peljejo skozi gozd proti ruskemu taboru. Kozaki so se pa medtem napili »vodke« in so zaspali. Ujeti huzarji so to priliko porabili in so pobegnili. Zadnji je bežal četovodja, kar so pa kozaki le zapazili. Streljali so za njim. Ena krogla ga je na desni nogi ranila. Četovodja se je nato skrivil za nek grm. Imel je srečo. Rusi ga niso našli. Ostali huzarji, ki so se tudi skrili, so, ko so Rusi opustili zasledovanje, neshi ranjenega četovodjo nazaj v naš tabor.

RUSI OBSTRELJEVALI AVSTRIJSKI BOLNIŠKI VLAK.

Dunaj, 15. septembra. (Kor. urad.) 13. t. m. se je pripeljal na dunajski severni kolodvor bolniški vlak, ki so ga Rusi v okolici Raveruske 12. septembra okoli 4. ure popoldne iz topov obstreljevali. Ruske baterije so bile le 1000 metrov oddaljene. Zadnji vozovi kažejo sledi obstreljevanja. Ena granata je prebila en voz. Vlak je zadelo več krogel. Med ranjenci so se nahajali tudi Rusi.

KRAKOVSKI VSEUČILIŠKI PROFESOR SE JE V AVTOMOBILU PONESREČIL.

Krakov, 15. septembra. Avtomobil tukajšnjega vseučiliškega profesorja in ravnatelja Pasteurjevega zavoda dr. Bujwid je zadel na Ringu v tramvajski voz. Avtomobil je bil vržen s tako silo v drog poulične svetilke, da se je ta zlomila in zadela dr. Bujwida, ki je nevarno ranjen.

POGREB NA BOJIŠČU.

Z bojišča smo dobili naslednjo notico slovenskega vojaka. Po nekem boju smo pokopavali mrliče. Vsem, ki so padli smo vzeli legitimacije in vrednostne stvari, ki jih je spravil neki sanitetni častnik. Medtem so se kopali grobovi, 5 m v kvadratu. Prijatelj in sovražnik, smrt vse vzravna, spita eden poleg drugega; ena plast mrličev, ena plast apna. Vsak grob dobi številko, da se tudi v poznejših časih ve, kdo počiva v njem. Ko se položi zadnja plast, stopi h grobu vojni kurat. Resne besede govori in nato blagoslovi vse, ki tu počivajo. V paradi stoji poleg groba stotinja. Nobene salve ne ustrelji, ker bi izdala našo postojanko, samo povelje: »Glejte na desno! K molitvi! in prst se meče na mrtve junake.

× × ×

RUSKI SINOD PROGLASIL SVETO VOJSKO.

Berolin, 15. sept. Iz Peterburga via Stockholm se poroča: Ruski sinod je proglasil sveto vojsko proti Nemčiji in proti Avstriji. Popom se je ukazalo, da morajo v tem smislu vplivati na grško pravoslavno prebivalstvo, osobito na kmete v Ukrajini. V ruskih cerkvah govore po liturgiji popi hujskajoče govore in razdeljujejo oklice. Pravoslavne pozivajo v teh oklicih, naj branijo rusko cerkev proti nevernikom. Popi obetajo v svojih govorih kmetice razne svobodščine in predpavne in oprostitve od davkov. Kakor izvaja »Rječ«, kmetje tem obljubam ne verujejo in so osobito maloruski kmetje zelo rezervirani.

× × ×

CESAR POPOLNOMA ZAUPA.

Budimpešta, 15. sept. Nekemu sodniku »Pesti Ujsaga«, ki je obiskal bolnišnico v gradu Orosvar, kjer streže grofica Lonvay, je izjavila bivša cesarična Štefanija: Pred nekaj dnevi sem bila pri vladarju v zasebni zadevi. Vladar mi je naročil, naj v njegovem imenu pozdravim vojake, ki se tu zdravijo. Cesar izborna izgleda in gleda upapolno v bodočnost.

× × ×

Gubernija Suwalki z glavnim mestom istega imena leži ob soverovzhodni meji vzhodne Pruske med ruskima trdnjavama Grodno in Kovno.

RUSI PRIZNAVAJO PORAZE V VZHODNI PRUSIJI.

Peterburg, 15. sept. (Kor. urad via Kopenhagen). Peterburška brzojavna agentura poroča: Komunikacije ruskega generalissima pravi: Spričo tega, da je bilo treba na gališko bojišče našo prav posebno pozornost obrniti, smo bili večkrat zadržani, da nismo mogli v Vzhodni Prusiji srečno začeto vpada naših čet zadostno ojačiti. Iz tega vzroka se je armada generala Rennenkampfa

na črti Gerdanen—Labia ustavila. Dne 7. septembra so začele nemške čete s splošno ofenzivo proti naši armadi in naši meji. Zasedeno mavsirsko močvirno ozemlje ja pa otežkočilo natančno prečenitev tamkaj nahajajočih se nemških čet. Sele 10. septembra je spoznal general Rennenkampf, da je njegovo levo krilo od Nemcev zajeto; zato se je moral umakniti. Dne 11. septembra, naslednji dan smo začeli na nekaterih točkah, da bi sovražnikovo ofenzivo ustavili, z aktivnimi operacijami, pri katerih smo pa dognali veliko premoč sovražnikovo. Na tej fronti se boj nadaljuje.

Krvavi boji za Pariz.

Nova velika bitka, vzhodno od Pariza se vrši na približno 125 km dolgi bojni črti. Kot zadnjo točko se označuje Nanteuil, mal kraj, ki leži severno od Meauxa pri Senlisu, kjer je pričelo boj nemško desno krilo in kjer stoji v boju izvečine Angleži. Francosko poročilo, da so pustili Nemci Pariz na strani ne drži, ker so Parižani že čisto razločno čuli gromenje nemških topov. Sedaj se ve, da to ni bil samo lokalni spopad v bližini Pariza, ampak da se bije velika bitka na črti, ki se prične severno-vzhodno od Pariza in se vleče do Sezane. Vzhodno od Sezane leži Vitry, ki je označen kot vzhodna točka te bojne črte.

Ta velika bitka, ki traja že več dni, se še ni nikjer odločila. Je pa ta bitka velikanske važnosti tudi za naše operacije na ruskem bojišču. Kajti če se posreči Nemcem tu zadati Francozom odločilen poraz, bo nemška armada kmalu razbremenjena in bo lahko z veliko močjo nastopila na ruskem bojišču, da tam razbremenjena avstrijsko armado, proti kateri so sedaj vrgli Rusi vso svojo moč.

Beg iz Pariza se nadaljuje. Kolodvorce neprestano oblegajo velikanske množice beguncev, večinoma žene in otroci. Poldrug milijon prebivalcev je že zapustilo Pariz. Zmešnjavo na kolodvorih povečujejo neprestano prihodi vojaških vlakov, ki vozijo francoske in angleške ranjence. Potovanje v Bordeaux traja 30 ur, štirikrat več kot normalno.

Armada nemškega prestolonaslednika je zavzela utrjene francoske pozicije zahodno od Verduna. S tem je odstranjena zadnja ovira in nemška armada lahko prodira naprej.

Berolin, 15. septembra. (Kor. urad.) Veliki generalni štab poroča: Na zahodnem bojišču se vrše na desnem krilu nemške armade hudi boji, ki se doselej še niso odločili. Francoski poskus predreti nemško armado, je bil zmagovito odbit. Sicer ni še nikjer padla odločitev.

Berolin, 14. septembra. »Berliner Tageblatt« beleži poročilo, da so se francoski napadi na nemške čete pred Parizom ponesrečili z mnogimi krvavimi žrtvami.

DNEVNO POVELJE BAVARKEGA KRALJA.

Monakovo, 15. sept. (Kor. urad) Korrespondenca Hoffmann poroča: Bavarski kralj Ludvik II. je izdal po vojnem ministrstvu na svojega sina, prestolonaslednika sledeče dnevno povelje: Ljubi moji Bavarci! Poln ponosa in veselja zaradi junaškega obnašanja mojih čet sem prihitel na bojišče, da celi armadi,

vsem generalom, častnikom, podčastnikom in vsemu moštvu neomejeno priznanje in kraljevsko zahvalo izrečem. Vojaki, Vaša dela zaslužujejo, da se uvrste med najboljše vojne uspehe in so vam v neminljivo slavo. Veliko in velike uspehe ste že dosegli, ampak treba bo še velikih bojev, da bodo naši sovražniki, ki so nas z tako naglico napadli, pomandrani. Jaz stavi v vas vse najboljše zaupanje, da bodete vztrajali v neomajni zvestobi in junaštvu do konca zmagovitega konca vojske.

Vojaki, Moja najlepša voščila vas spremljajo. Bog naj našim zastavam nakloni zmago za vedno. To je moja vsakdanja, goreča molitev v tem velikem in za nas vse resnem času.

Lotringija, 11. septembra 1914.

Ludvik.

ZAKAJ SE JE FRANCOŠKA VLADA V BORDEAUX PRESELILA.

Milan, 15. sept. »Corriere della Sera« poroča, da se je francoska vlada v Bordeaux preselila, ker je za to lord Kitchener osebno posredoval. Predlogu, da se vlada iz Pariza preseli, sta ugovarjala socialistična ministra Guesde in Sembat, ki sta izrazila, da se bojita da izbruhnejo v Parizu nemiri, če bi ljudstvo zato zvedelo. Grozila je že ministrska kriza, ko so prišli v ministrski svet 31. avgusta French, Joffre in Gallieni, ki je končno soglasno sklenil, da naj se vlada preseli.

FRANCOZI USTRELILI ŽE DRUGEGA SVOJEGA GENERALA.

Berolin, 15. sept. Nizozemski listi poročajo: Po poročilih iz Pariza je bil ustreljen na ukaz francoskega vojnega sveta francoski general Percin, (o tem smo kratko že poročali. Ur. Slovenca!) ker je štiri dni zadrževal brzojavko, po kateri bi bil moral ojačiti angleške čete na levem krilu. Precin je že drugi francoski general, ki je bil ustreljen. Zdi se, da to vest potrjuje tudi poročilo generala Frencha, ki je je odposlal v London in v katerem se pritožuje, da je bil o moči prodirajoče nemške armade in o stanju francoske armade prepozno poučen.

NEMŠKA VOJNA ZVIJAČA.

London, 15. septembra. Neki irski vojak je pripovedoval zastopniku »Timesa«, da so Nemci posnemali trobentanje angleških vojakov in da so zato povzročili med Angleži večkrat zmešnjavo. Angleži so nato odpravili trobentanje in so uvedli lovce na konjih, da so prenašali povelja. Nemci so pa te lovce vjeli. Veliko angleških oddelkov zato sploh ni znalo, ali naj se umikajo ali naj prodirajo.

Zakaj Japonci niso obračunali z Rusijo.

Ko je vojna Avstroogrške in Nemčije proti Rusiji postala resnica, je bilo v obeh zveznih deželah mnogo takih, ki so z napetostjo zrl na Japonsko v nadi, da bo s svojim dednim sovražnikom v vzhodni Aziji Rusijo temeljito obračunala. Iz tega so si obečali bistveno olajšavo za boj proti Rusiji, ker bi nastop Japonske, kateri bi pač sledila tudi Kitajska, vezal na Daljnem Vzhodu velike ruske brambne sile. Kako razočaranje za te nepoučene ljudske kroge, ko Japonska ni ne le napadla Rusije, marveč je v smislu pogodbe in na zahtevo Anglije poslala Nemčiji ultimatum, da se v Vzhodni Aziji vzdrži vsake akcije in odstopi Kiaučau Japonski, ker bi bila Japonska drugače prisiljena napasti jo z orožjem. Za ta nastop Japonske, ki je tako presenetil široke kroge v Nemčiji in Avstriji, so v Rusiji in severnoameriških Združenih državah že davno naprej vedeli; saj so ruski listi (n. pr. Novoje Vremja z dne 2. avgusta) že takoj v začetku bojev rusko prebivalstvo precej neprikrito obvestili, da Rusiji v tej vojni ni treba skrbeti za varnost njene vzhodnoazij-

ske posesti. O razlogih, ki so nagnili Japonsko, da ni izkoristila sedanjih vojnih zapletljajev za obračun z Rusijo, poročajo listi z zapada Združenih držav naslednje: Grozeči vojni oblaki, ki so se grozeče zbirali nad Evropo, so med japonskim prebivalstvom povzročili veliko vznemirjenje. Saj je bilo jasno, da bo eden glavnih udeležencev v evropski vojni Rusija in splošno mnenje med japonskimi ljudskimi krogi je bilo, da bo to prava prilika, da se Rusiji iztrga Mandžurija in se prežene s cele vzhodnoazijske obali. Vzhodna Azija gre Vzhodnoazijscem, ali po domače povedano: Japoncem! Tako je govorila in pisala večina Japoncev, ko je izbruhnila evropska vojna. Saj stremé Japonci za gospodstvom nad celo Vzhodno Azijo in njihov cilj je, večji iz teh pokrajin najprej Rusijo in Angleže. Tako bi Japonci zavladovali nad celo »središčno državo« in združili pod svojim žezlom najmanj 500 milijonov rmenokožcev. Vrnili bi se časi njihovih najslavnejših dob. Kako presenečeni in začudenjeni so bili tedaj Japonci, ko so videli, da Japonska ne misli na to, da bi

Veliki nemški uspehi proti Rusom. — Nemška bojna črta proti Rusom je dolga 100 km. — Nemci zasedli gubernijo Suwalki.

Berolin, 15. sep. (Kor. urad) Veliki generalni štab poroča: General pl. Hindenburg brzojavlja cesarju Viljemu: Vilnske armade, II., III., IV. in XX. armadni zbori, tretja in četrta rezervna divizija in pet kavalerijskih divizij je bilo v bitki ob mazurskih jezerih in v nadaljnjem zasledovanju popolnoma poraženih. Grodenska rezervna armada, XXII. armadni zbor, ostanki VI. armadnega zbora in deli III. sibirskega armadnega zbora so v posebni bitki pri Lycku zelo trpeli. Sovražnik ima velike zgube mrtvih in ranjenih. Številno ujetnikov je vedno večje, vojni plen izreden. Bojna črta armade je dolga nad 100 km, naše čete so napravile velikanske marše, deloma 150 km v štirih dneh. O bojih, ki so se odigrali na celi tej črti,

še ne morem v polnem obsegu poročati. Nekateri naši oddelki so bili v hudih bojih, kljub temu so naše zgube majhne. Nemška armada je bila na celi črti zmagovita proti trdovratno se borečemu sovražniku, ki je moral končno bežati. Armada je ponosna na to, da se je v njenih vrstah boril in krvavel cesarski princ.

Berolin, 15. septembra. (Kor. urad.) Veliki generalni štab poroča: Na vzhodnem bojišču napreduje uničevanje ruske prve armade. Nemške zgube so razmeroma majhne. Hindenburgova armada je z močnimi silami že prekorčila mejo. Gubernija Suwalki je postavljena pod nemško upravo.

× × ×

izkoristila sedanji ugodni trenutek proti Rusiji in jo napadla. Toda Japonska je imela zato svoje tehtne razloge. Že leta 1912., ko je Japonska iskala in našla pretvezo za prepričanje, da se morala pripraviti, da severnoameriške Združene države nikakor ne bodo dopustile, da bi jim Japonska v Vzhodni Aziji zrasla čez glavo. Vsak poizkus Japonske, da bi ob tej ali oni priliki izkoristile prepire med belimi plemeni v svojo korist in v kalnem ribarilu, je ševedno zadel na najodločnejši odpor severnoameriške Unije. K temu so ob sedanji vojni prišli v račun še drugi faktorji, ki so se krili s koristmi Unije. Rusija je v tej vojni zaveznik Anglije in ta pod nobenim pogojem ni mogla dopustiti, da bi tega njenega zaveznika za hrbtom napadel njen drugi zaveznik, Japonska, v času, ko se je Rusija pripravila, da celo svojo silo in moč postavi v službo evropskih interesov Anglije in tripelentente. Nasprotno. Da bi Japonski takoj izpočetka dovolj jasno pokazala svojo željo in voljo in ji obenem laskala, je Anglija Japonsko takoj opomnila na njene zavezniške dolžnosti in ji poverila nalogo, da napravi nemške vojne ladje v vzhodnih morjih neškodljive in zasede Kiaučau. Pa še iz enega ozira se Japonska ni mogla spuščati v vojno z Rusijo — namreč iz ozira na svoje finance. Japonci so ravnokar prestali težko gospodarsko krizo in so finančno tako oslabiljeni, da sami ne spravijo skupaj potrebnih vsot za veliko vojno podjetje, na posojilo v inozemstvu pa tudi ne mo-

rejo računati. Tako je moralo sedaj izostati vsako večje vojno podjetje, zlasti še proti Rusiji, kajti za vojno je danes treba denarja, veliko denarja. Le ob strani Anglije in Francije more Japonska finančno izpeljati kako večjo akcijo. Vse to je bilo Angliji in Franciji dobro znano in Rusija je mogla celo svoje vzhodnoazijske brambne sile vreči na zapad, kakor so dokazali boji v Vzhodni Galiciji. Japonska je danes za plačilo v malo častni službi Anglije, s čimer japonsko prebivalstvo nikakor ni zadovoljno.

Amerikanci protestirajo proti nastopu Japoncev v Evropi.

Berlin, 15. septembra. Rotterdamski listi poročajo iz New Yorka, da je v newyorškem občinskem svetu predlagalo 28 občinskih svetnikov, večinoma Irca, da naj vsi občinski zastopi protestirajo proti uporabi japonskih čet v evropski vojski. Predlog so utemeljevali, da bi se z uporabo Japoncev grozilo skupnemu piemenskemu čuvstvu ameriških in evropskih narodov.

Japonske zgube na morju.

Tokio, 15. septembra. Pri blokadi Tsingtaua je presenetil japonsko torpedno flotilo tajfun (veliki morski vihar). Flotila se je potopila. Dva torpedna lovca so topovi iz nemških fortov razstrelili.

Proti Srbom.

BOJI V SLAVONIJI.

Budimpešta. Došli osješki cenzurirani listi poročajo, da so se pričeli upadi Srbov v Slavonijo v ponedeljek. Kljub uničujočemu porazu Srbov pri Mitrovici so upade nadaljevali v torek. V teh bojih so iz Petrovaradina na pomoč došle čete izvojevale sijajno zmago. V teku dveh dni je bilo več kot 2000 Srbov prepeljanih na Ogrsko.

× × ×

BOJI PRI ZEMUNU IN BELGRADU.

Iz graških listov, ki priobčujejo brzjavko z Dunaja z dne 14. t. m., posnemamo: »Slavonische Presse« z dne 11. septembra poroča sledeče iz Rume, datirano z dne 9. septembra: Belgrad se neprestano bombardira, ker so Srbi proti ljudskemu pravu bombardirali otvorena mesta Mitrovico in Zemun. Naše topništvo bombardira z velikim uspehom Belgrad, ki se deloma nahaja v plamenu. Srbske čete, močne eno divizijo, so prekoračile Savo pri Grabovcu in udrle v naše ozemlje. Naše čuječe čete so bile takoj na svojem prostoru in so pričele boj s sovražnikom. Boji, ki so se vršili med Grabovcem in Hrtkovci, vršili so se večeraj celo popoldne do noči. V teku popoldneva smo dobili pomoč. Danes so se vršili boji naših čet s Srbi, ki so prodirali od Kupinovega, Hrtkovcev, Stare Pazove in Rume. Naše čete so dosegle nad sovražnikom lepe uspehe, in brez dvoma je, da bo sovražnik poražen. Cel dan se je slišalo živahno gromenje topov.

× × ×

Cenzurirana osješka »Hrvatska Obrana« poroča: Laški dopisnik, ki se nahaja v srbskem glavnem stanu, brzojavlja iz Niša, da je bil v Belgradu. Na celi poti med Belgradom in Nišem naletel je na brezštevilne begunce iz Belgrada, ki se ne upajo vrniti nazaj. Dopisnik pravi, da je Belgrad vsled prejšnjega bombardiranja postal popolnoma zapuščen in zanemarjeno mesto. Vse trgovine so zaprte, ravno tako tudi gostilne in kavarne. Središče mesta je popolnoma uničeno. Mnoge hiše so razvaline. Največ je pretrpel Kalimegdan in Savska ulica. Tudi kraljeva palača je zelo poškodovana. Tri bombe iz avstrijskih topov so padle na konak. Vrtna terasa je razrušena, streha prebita in ena bomba je padla v salon za avdienco.

× × ×

Iz Zagreba prinaša cenzurirani »Grazer Volksblatt« dopis svojega dopisnika — očividca o bojih pri Belgradu — ki poroča sledeče: Naše bombardiranje iz Zemuna je bilo silno. Težki obrežni topovi, ki se nahajajo na betoniranih tleh in so tako skriti, da jih sovražnik ne more opaziti, so neprestano streljali na Belgrad, kjer se je vnelo skladišče bencina in pokrivalo s svojim dimom mesto. Monitorji so se izbornom obnesli. V mesto Zemun so od časa do časa padali šrapneli, ki pa niso povzročili veliko škode. Ljudje so prvotno govorili, da imamo 1300 ranjencev, a pokazalo se je pa, da jih imamo samo 300, in to zaradi tega, ker smo zasedli otok Ciganija, ki leži ob izlivu Save v Donavo. Ta otok, ki je gosto zaraščen, so že ponoči zasedli četasi in obesili na vrbe toliko bomb, da je neki ranjeni častnik rekel, da ni nobeno

božično drevo tako bogato obloženo z darovi. Prepričali smo se, da otok ni podminiran, zato smo odposlali takoj prednje straže na rekoznosciranje. Skoro nam je bilo naznanjeno, da se je sovražnik utaboril na zunanji, proti Belgradu utrjeni strani otoka. Sovražnik je streljal na nas s topovi iz Belgrada, med tem ko so četaši streljali med vejevje. Nastalo je peklensko prasketanje, ker so pričele, zadete od krogel, eksplodirati bombe. To nam je napravilo nekaj škode. Končno smo otok popolnoma zasedli in posadko deloma pobili, deloma zajeli. Ker so Srbi neprestano streljali na Zemun, zato je vojaško poveljstvo svetovalo, naj gremo iz mesta. Civilno prebivalstvo se je odpeljalo z železnico proti Slankamenu ali pa Vukovaru. Iz železnice smo opazili v mraku iz Dobanovcev dva boja; enega na desni v Surčinu, drugega na levi pri Pančovi.

× × ×

PROTI REVOLUCIJI V NOVI SRBIJI.

Solun. S pomočjo v Novo Srbijo došlih grških vojakov so bile pod vodstvom srbskega orožništva od oblasti organizirane vojaške bande, ki naj bi držale nezadovoljno bulgarsko prebivalstvo na uzdi. Bande že vrše svojo nalogo na najstrašnejši način. Tako so n. pr. bulgarski kraji Skoruša, Konča, Lipovnik čisto uničeni, Gorvan je požgan in tudi tamošnja duhovščina s cerkvami.

× × ×

ZVIJAČE SRBKINJ IN SRBSKIH ČETAŠEV.

Neverojetno je, kako zvito Srbi našim zadajajo škodo in izgube. Ženske se skrivajo v luknje, da jih ni mogoče videti, čez glavo pa položijo velike liste neke rastline. Ko so naše čete mimo lukenj odšle, prično streljati iz ozadja na naše ljudi. Četaši se vležejo na polje, kakor da so mrtvi. Puško položijo čez prsi. Komaj gre naš vojak mimo njega, ga pa ustrelijo ali pa udari od zadaj s kopitom puške.

Nizozemska pripravljena za obrambo. Antwerpen pred obleganjem.

Kodanj, 15. septembra. Po Nizozemskem povsod mrgoli vojaštva. Cela dežela, posebno južni del, se nahaja v obrambnem stanju. Oblegovanje Antwerpna se še ni pričelo. V mestu je izdan strog ukaz, da morajo ob 8. uri zvečer biti pogasnjene vse luči. To so odredili iz strahu pred nemškimi zrakoplovi.

Francoske čete v Kongu.

Francoske kolonialne čete so dobile povelje zasesti belgijski Kongo v svrhu brambe pred kakim sovražnim napadom.

Grško brodovje zbrano pred Solunom.

Sofija, 15. septembra. »Politika« poroča: Grškemu brodovju je ukazano, da prekine svoje vaje v Egejskem morju in se zbere v Solunu.

Grški zunanji minister demisioniral.

London, 15. sept. (Kor. urad) Reuterjev urad poroča iz Aten, da je grški

minister zunanjih zadev Streit odstopil. Njegove posle je prevzel minister predsednik Venicelos.

Vse velesile protestirale v Carigradu.

Rimski »Messaggero« poroča iz Carigrada: Proti pričakovanju Enver paše velesile niso vzele na znanje odprave kapitulacij. Danes (12. septembra) so se podali na Porto poslaniki vseh velesil in velikemu vezirju izjavili v imenu svojih vlad, da se odredba Porte ne more vzeti na znanje, ker se dvostranska pogodba ne more razveljaviti samo po volji enega kontrahenta. Posebno pozornost je vzbudil protest Nemčije, ker se je splošno domnevalo, da je Turčija svoj težki in drzni korak storila šele potem, ko si je zanj zagotovila pritrdilo Avstrije in Nemčije. Splošno se sodi, da bo Turčija svoj odlok kljub protestu izvedla, ker v sedanjem položaju ni misliti na kako skupno akcijo evropskih velesil, s katero naj bi pritiskale na Turčijo.

Krvav nastop med turškim prestolonaslednikom in Enver pašo.

Rimska »Vita« poroča iz Aten o krvavi drami, ki se je baje odigrala v turškem vojnem ministrstvu. Tekom ostrega besednega spopada, ki se je razvil med prestolonaslednikom in Enver pašo, je slednji v skrajnem razburjenju potegnil revolver in dvakrat ustrelil na prestolonaslednika, ki ga je ranil na desni roki. Istočasno je pa tudi prestolonaslednik streljal na Enverja in ga ranil v nogo. Prestolonaslednikova rana je tako lahka, da je že prisostvoval ministrskemu svetu, Enver paša pa še leži. Da-li je ta vest resnična, se ne vé; znano pa je, da obstaja med prestolonaslednikom in Enverjem veliko načelno nasprotstvo.

Turški princ aretiran.

Dunaj. »Südslavische Korrespondenz« poroča iz Carigrada: Po nekem uradnem obvestilu je bil turški princ Eumer Tassun paša pred svojim odhodom v Egipt s svojim službojučim osebjem v Parizu aretiran. Kakor se čuje, je bil princ na željo angleške vlade zadržan.

Vstaja na otoku Borneo.

Amsterdam. Od semkaj došle indijske pošte se izve, da je izbruhnila 31. julija velika vstaja na otoku Borneo in sicer v bližini Pontiaka, ki je kakor se zdi, deloma ogrožen. Vstaško ozemlje meji na angleški distrikt Saravak.

× × ×

Borneo je največji otok med Sundskimi otoki, ki leže v Vzhodni Indiji. Borneo meri 736.222 km² in ima okoli 2 milijona prebivalcev. Večji del otoka je v nizozemskih rokah. Pontiak je glavno mesto zahodnega nizozemskega dela Borneo.

Mala nemška križarica »Hela« se potopila.

Berlin. (Uradno.) Dne 13. t. m. popoldne je bila Njegovega Veličanstva mala križarica »Hela« vsled torpednega strela iz sovražnikovega podmorskega čolna potopljena. Skoro cela posadka je bila rešena. Namestnik šefa admiralskega štaba: **Behncke**.

× × ×

Mala križarica »Hela« je dolga 105 m; 11 m široka in 4-2 m globoka in iztisne vode za 2036 ton; ima 6000 konjskih sil in 8 topov. Izdelana je bila leta 1895.

Vojaški gubernator v Odesi radi vohunstva ustreljen.

Dunaj, 15. sept. Kakor iz Odesa poročajo, so Rusi vojaškega gubernatorja v Odesi, generala Kaulbarsa, zelo znan vojskovodja iz rusko-japonske vojske, zaradi vohunstva obsodili na smrt in ga ustrelili.

Angleži nameravajo preprečiti povratek kediva v Egipt.

Carigrad, 15. septembra. Tu trdijo, da namerava angleška vlada zabraniti egiptovskemu kedivu povratek v Egipt, dokler traja vojska. Kedive se nahaja zdaj v Carigradu.

Amerikanci pošiljajo vojake v Mehiko.

Kodanj, 15. septembra. »Berlinske Tidende« poroča iz Londona: Razmere

med predsednikom Wilsonom in generalom Caranzo, pravim vladarjem mehičanske republike, so zelo napete. Caranza je namreč precej nesramno zahteval, naj Amerikanci Veracruz zapuste. Zadnje dni so Amerikanci odposlali veliko vojakov na mehičansko mejo.

Rumuni gredo iz Nemčije.

Jena, 15. septembra. Rumunski državljani, ki so tu bivali, so bili brzojavno pozvani, da naj se takoj vrnejo domov. Rumunski dijaki so odpotovali iz Jene. Tudi iz Berolina dohaja slično poročilo.

Kako je Švica svojo nevtralnost ohranila.

Berlin, 15. septembra. Tu se trdi, da je zahtevala Francija, predno je izbruhnila vojska, naj dovoli francoski armadi pohod čez švicarsko ozemlje blizu Bazela. Švica je to zahtevo brezpogojno odklonila in je mobilizirala 31. julija, torej 24 ur prej, kakor Nemčija. Vodstvo švicarske armade je ukazalo zasesti vse prelaze v Jurah. Baterija je stala pri bateriji. Pod orožje je bilo 350.000 mož pozvanih, da odbijejo vsak napad Francije. Močna švicarska armada in njeno orožje je preprečilo vsak poizkus Francije, da bi marširala skozi Švico.

Avstro-Ogrska in Italija ne priznavata nove albanske vlade.

Bari, 14. septembra. (Priv.) Avstro-Ogrska in Italija sta iz Drača odpoklicali svojega konzula. Sedaj ni v Draču več nobenega inozemskega uradnega zastopnika. Ostali so dragomani dotičnih konzulatov, da opravljajo posle, ki so potrebni za maloštevilne tuje državljane. Iz tega sledi, da nove albanske vstaške vlade ni priznala nobena velesila.

ALBANSKI NACIONALISTI KORAKO PROTI VALONI.

Valona, 10. septembra. V Valoni so odstranili albanske zastave; na njih mestu vihrajo turške. Nacionalisti, ki so zbežali v Malakastvo in Musakijo, so zahtevali, da jim vstaška vlada dovoli priti v mesto. Vlada je to odklonila in izjavila, da bo mesto branila. Nato je vodja nacionalistov Ghiemil beg izjavil, da odkoraka s 600 možmi proti Valoni. V mestu je zavladal strah, ker se je batil raznih maščevanj. Mogoče je, da nacionalisti mesto zažgo. Ni dvomiti, da se jim posreči vdreti v Valono.

Prvo Wilsonovo posredovanje za mir se je izjalovilo.

Dunaj, 15. septembra. Prvi poizkus predsednika Združenih držav Wilsona posredovati med bojujočimi se državami se je izjalovil. V kratkem bo Wilson ponovno poizkusil posredovati.

Razna poročila.

VOJNE POMOŽNE BLAGAJNE.

Budimpešta, 15. septembra. Oba finančna ministra, avstrijski in ogrski, sta obravnavala o vprašanju vojnih pomožnih blagajn.

SKLICANJE NEMŠKEGA DRŽAVNEGA ZBORA.

Berlin, 15. septembra. Tukajšnji listi poročajo, da se skliče nemški državni zbor meseca novembra, da reši nove vojne predloge vlade, med njimi tudi predlogo o ojačenju nemške vojne mornarice.

KOLERA V RUSIJI.

Dunaj, 15. sept. Zunanje ministrstvo objavlja, da so na Podolskem dogljal do 2. avgusta 303 obolevanj in 115 smrtnih slučajev vsled kolere. Zdaj oboli tam vsak teden 400 oseb na kolero. Tudi v distriktu Vinica se kolera vedno huje širi. Kolera razsaja že tudi v distriktih Litinsk in Jambol.

EGIPČANSKI PRINC FUAD PAŠA V RIMU.

Glasom »Giornale d' Italia« je dospel v Rim egipčanski princ Fuad paša in imel dolge pogovore z italijanskimi merodajnimi državniki. Baje se poteza za albanski prestol. »Messaggero« nasproti temu konstatira, da se je Fuad paša prišel samo zdravit na Italijansko.

Urad za vojno pomoč.

razglašja, da nekateri ljudje železne prstane: »Zlato dam za železo. — Avstrijski srebrni križ« ponarejajo in jih sebi

v korist prodajajo. Občinstvo se prosi, naj take produkte z ogorčenjem zavrne, ker samo plemeniti namen urada za vojno pomoč preprečujejo. Zopet so drugi, ki pošiljajo raznim osebam po 1 vinar dopisnice, v katerih jih prosijo, naj pošljejo znamko za 10 vin. fondu za podpiranje vdov in sirot padlih vojakov. Obenem naj pišejo še 10 dopisnic svojim znancem z isto prošnjo. Na te dopisnice, pravi urad za vojno pomoč, da ni treba reagirati.

Dnevne novice.

+ Naši kranjski fantje so se na severnem bojišču postavili tako, kakor je vsa domovina pričakovala od njih. Pešpolk št. 17 je izvršil dejanja, ki zaslužijo, da ga proglašajo za železni polk avstrijske armade. Neresničnost vesti, da bi bil naš polk uničen, najbolj ovržejo dejstva, da je bil naš polk že trikrat v boju: pri Krasnem in dvakrat pri Grodeku. Pri Grodeku je k zmagi našega orožja mnogo pripomogla v prvi vrsti nepopisna hrabrost slovenskih vojakov.

+ **Naročnikom na izkaze o vojnih izgubah** naznanjamo, da naročenih izvodov uprava ne prejme takrat, ko dojde en izvod na uredništvo, ampak večkrat cel teden pozneje. Cenjeni naročniki naj torej potrpe; uprava izvode takoj odpošlje, kakor naglo jih prejme.

+ **20 septemberske slavnosti letos v Rimu ne bo?** »Giornale dei Lavori Publici« naznanja, da je italijanska vlada iz ozirov na sedanji težki položaj v Evropi sklenila, da se letos ne praznuje 20 septemberski narodni praznik.

+ **K bojem v Rusiji** poroča »Tagespošti« neki poročnik 27. pešpolka, da so v boju, katerega se je udeležil 27. pešpolk, stali na naši strani trije polki, na ruski pa dva vojna zbora.

— **Dvanajsti izkaz izgub**, ki je izšel v vojnem ministrstvu, izkazuje izgube 6., 11., 23., 38., 73., 91. in 102. pešpolka in domobranskih polkov 7. in 6. Mrtvi so: Fml. Ernst pl. Frreich, stotnik Jož. Doležal, poročnik Miroslav Pavelka, stotnik Franc Peter, nadporočnik Karol Schmidt, rezervna poročnika Friderik Seemann in Hugo Šulc. Ranjena sta med drugimi poročnik Rihard Bartl in rezervni kadet Iv. Draško. O moštvo še nimamo podatkov. Ta izkaz v Ljubljano še ni poslan.

— **Pouk na notranji uršulinski šoli v škofiji Loki** — ljudska in meščanska šola, trgovski tečaj in učiteljska pripravna — se prične dne 16. t. m. s sv. mašo ob 9. uri. Priglasiti se je pri vodstvu zavoda dne 13., 14. in 15. sept. od 9. do 12. ure dopoldne.

— **Izpred deželnoobrambnega sodišča.** Mariborska »Straža« poroča: Iz Gradca se nam poroča: Nadalje so iz preiskovalnega zapora izpuščeni: Fr. Šegula, kaplan pri Sv. Magdaleni v Mariboru; Jožef Čížek, dekan v Jarenini; Martin Medved, župnik v Laporju; I. Rihtarič, živinozdravnik v Ljubnem; Simon Pušnik, župan v Črešnjem.

— **Ilustrirani Glasnik** št. 3. prinaša sledeče zanimive slike: Zmaga Aufferbergove armade. — Pij X. na mrtvaškem odru. — Proklamacija novega papeža. — Ranjenci v Ljubljani. — Nemški zrakoplov meče ponoči bombe na Pariz. — Ljubljana: Procesija, veteranci in Novomeška meščanska garda prisega, vojaški oddelek s strojnimi puškami, Orli prostovoljci. — Terezija pl. Aufferberg. — Erika pl. Aufferberg. — Grad Rocenj pod Šmarno goro. — Prizori iz vojaškega življenja. — Stotnik Karel Peče. — Akademik Fran Požlep. — Franc Jožef I. — Nemški cesar Viljem II. — Italijanski kralj Viktor Emanuel. — Valentin Rozman.

— **Padel** je na polju časti združni revizor štajerskih zadrug, rezervni poročnik Franc Herzmansky. Nevarno je bil ranjen v Galiciji. Umrli je v bolnišnici v Miskolczu na Ogrskem.

— **Ranjenci v Zagrebu.** Zagrebški listi poročajo: V soboto popoldne so pripeljali trije vlaki ranjence v Zagreb. Prvi vlak ob tri četrt na tri je pripeljal 344 ranjencev, drugi ob sedmi uri je pripeljal 209 ranjencev, med njimi več častnikov, in ob pol deseti uri zvečer je tretji vlak pripeljal 270 ranjencev. — V nedeljo ob pol deseti uri dopoldne je prišlo v Zagreb 164 ranjencev in zvečer ob deveti uri jih je prišlo še 9. — V ponedeljek ob 2. uri ponoči je prišlo zopet 360 ranjencev.

— **Velikodušno darilo!** Veletrgovec gospod Vinko Majdič iz Kranja je da-

roval velikodušno Rdečemu križu lep avtomobil!

— **Rane naših ranjencev** se zelo hitro zdravijo. V neki bolnišnici leži ranjen stotnik, ki mu je krogla na rami prodrla cel život. Stotnik je bil v bolnišnici od nedelje do naslednje sobote in je že odšel zopet na bojišče. Celo strelj v možgane niso vedno smrtni.

— **Slovenski učitelj padel.** Poroča se, da je kot junak na bojišču padel g. Seb. Krotki, učitelj v Polčanah, rojen leta 1881. v Rušah. — Nadalje izvemo, da je ranjen g. J. Rakuša, nadporočnik domobr. pešpolka št. 26.

— **V zadnji uri še mislil na svojo ženo.** Iz Brna se poroča: Med častniki, ki so padli na polju časti, je tudi padel stotnik pehote Moric Navratil. V bitki pri Krasniku je prodrla ruska krogla Navratilu prsi in pljuča. Stotnik Navratil se je zgrudil, a je imel še toliko moči, da je segel v žep, potegnil iz njega pismo svoji ženi z že spisanim naslovom. Izbrisal je besedo »stotnikova žena«, zapisal »stotnikova vdova« in izročil pismo nekemu vojaku svoje stotnije, da je naprej izroči.

— **Zadnji sejmi** za govejo živino in konje na Dolenjskem so bili precej živahni. Cene so nekaj višje kakor zadnja leta, ko kmet svoje živine niti prodati ni mogel. Splošno pa se pričakuje, da bo kupčija postala še živahnejša, ker je zopet reden promet na železnici. — Mnogo konj so Gorenjci pokupili tudi kar na domovih.

— **Pokopališče umrlih ranjencev v Zagrebu.** Na centralnem pokopališču leže vojaki, ki niso padli na bojnem polju, ampak so šele v zagrebških bolnišnicah podlegli ranam. Sedaj je umrl ravno deseti ranjenec, med njimi pred par dnevi umrl nadporočnik Pistol. Truplo krije majhna gomila s črnim križem, na katerem je zapisano ime mrtvega, znak »ranjenik« in datum, kdaj je umrl. Vsak križ krasi venec, darilo mesta Zagreba padlemu junaku. Kadar bo vojska končana, tedaj postavi mesto Zagreb vojakom, ki so žrtvovali kri in življenje za kralja in prestol, za vse čase trajajoč spomenik, vreden glavnega mesta Hrvatske.

— **Junaška smrt stotnika Gruma.** V Lincu vse govori o junaki smrti znanega in priljubljenega stotnika Gruma. Rajnik je poveljeval oddelek strojnih pušk št. 2, ki je stal dolgo časa v boju in izgubil razen stotnika Gruma in enega pešca vse ljudi. Sovražnikova krogla je končno podrla tudi pešca, nakar je stotnik Grum sam toliko časa s strojno puško streljal, dokler ga ni usmrtil šrapnel.

— **Pogreša** se 86letni g. Ivan Podkrajšek, nadsprevodnik v pokoju. Po dosedanjih poizvedbah se je podal 10. t. m. od Novega mesta proti Trebnjem ter neznan kam izginil. Oblečen je temnorjavo, nosi črn trd klobuk in ima seboj rumeno palico ter železniško legitimacijo. Prosi se, kdor bi ga našel, za brzojavno sporočilo proti nagradi na naslov: Matija Podkrajšek, Ljubljana, Sv. Petra cesta, in na uredništvo »Slovenca«.

— **17krat je bil ranjen** neki vojak, ki se nahaja sedaj v neki graški bolnišnici. Ko je bil 15krat zadet se je še bojeval, pri zadnjih dveh kroglah je postal šele nesposoben za boj.

— **Češka industrijalna banka** v Pragi je darovala deželnemu pomožnemu društvu Rdečega križa za kraljevino Češko 2000 K in za ranjene vojake, za rodbine v vojsko vpoklicanih in za vdove in sirote padlih vojakov 1000 K.

— **Reaktiviranje Dreyfusa.** Znani major Dreyfus je prosil, da bi ga v francoski armadi reaktivirali. Njegov sin, ki je stal v francoski vojski kot podčastnik, je bil radi svoje hrabrosti v bitki pri Charleroiu povišan za častnika.

Javne molitve v vojskinem času.

Od prevzvišenega knezoškofa smo pooblaščenj objaviti, da gg. župniki in cerkveni predstojniki v ljubljanski škofiji smejo po svoji previdnosti pri javnih molitvah za srečen izid vojske in za popolno zmago izpostaviti sv. Rešnje Telo pri skupnem iščenju Najsvetejšega ali pri drugih pobožnostih, ki se vrše v imenovani namen. Natančneje odredbe objavi prihodnji »Škofijski list«.

Ljubljanske novice.

lj **Naši ranjenci.** V garnizijsko bolnico so nanovo došli: Anton Uršič, 27. domobranski pešpolk, 8. stotnija; Franc Lipar, 27. domobranski pešpolk, 2. nadomestna stotnija; Janez Ježovnik, 27.

pešpolk; Tomaž Cehack, 27. domobranski pešpolk, 7. stotnija; Mihael Knep, 17. pešpolk, 13. stotnija. Razen teh so pripeljali še dva lahko ranjena. V belgijsko vojašnico so pripeljali danes zjutraj 7 ranjencev.

lj **Od domobranskega pelka št. 27** so v marodni bolnici domobranske vojašnice sledeči: Alič Franc, Janez Bergant, iz Prevoj pri Kamniku; Cazar Jordan iz Sv. Lovrenca, okraj Gradiška; Tomaž Hvala iz Slapa pri Tolminu; Janez Dazek; Faletič Franc iz Libušnje, okraj Tolmin; Vid Furlan iz Vojske pri Gorici; Gašpart Anton, Sohje, okraj Tolmin; Janez Gregorc iz Zg. Kašlja pri Ljubljani; Hrovat Jožef; Matej Jan iz Gorij pri Bledu; Jereb Peter; Južina Janez; Kaučič Rudolf; Aleksander Kern iz Tenetišč pri Kranju; Kerič Ignac iz Zgoranje Šiške; Kofol Franc iz Ponikve pri Tolminu; Korošec Franc iz Ljubljane; Kumar Leopold iz Vrhpolj, okraj Gorica; Mihelj Franc; Janez Nastran iz Selc nad Škofjo Loko; Petrovič Jožef iz Vogerskega, okraj Gorica; Podraž Franc iz Želimelj pri Ljubljani; Pogačnik Janez iz Otoč; Pold Jakob iz Mojstrane na Gorenjskem; Pristov Janez iz Breznice pri Radovljici; Stojs Janez iz Jesenic pri Krškem; Sepic Franc, Spodnja Slivnica pri Ljubljani; Turk Peter, Oblak pri Ložu; Weissensteiner Florijan iz Ostrvice na Koroškem; Zalaznik Anton iz Št. Vida nad Ljubljano; Zima Ferdinand; Župan Janez, Gorje pri Bledu.

lj **Vojne kokarde** se dobe pri gđni Kregarjevi, Elizabetna cesta št. 5.

lj **Bivši član slovenskega gledališča,** g. Bukšek, zadnjo sezono član hrvatskega gledališča v Osijeku, je angažiran na hrvaško narodno gledališče v Zagrebu kot drugi baritonist. Hrvaski listi jako hvalijo njegov nastop v operi »Mignon«.

lj **Dobitek 30.000 K** zadet v Ljubljani. Srečka razredne loterije št. 68.435 kupljena pri Ljubljanski Kreditni banki v 5. razredu druge razredne loterije je zadela dobitke 30.000 K.

lj **Umrli** so v Ljubljani: Fran Vidmar, posestnikov sin, 10 mesecev. — Ivana Slatnar, postrežnica, 40 let. — Božidar Vodeb, sin zasebnega uradnika, 4 dni. — Marija Vodeb, hči zasebnega uradnika, 3 dni. — Anton Pečnik, sin postajnega mojstra, 5 mesecev.

POZOR VOZNIKI!

Z razpisom c. kr. deželnega predsedstva v Ljubljani št. 1074/Mob. od 11. septembra 1914 se je določilo, da morajo do nadaljnjega na vseh javnih cestah vsa vozila, motorna vozila in kolesarji vedno levo stran ceste uporabiti in morajo sredino in desno stran ceste prosto pustiti.

Obenem se opozarja na določbo cestno-policijskega reda, glasom katere morajo biti vsa vozila ponoči razsvetljena.

Vsak prestopnik predstojateljev določil se kaznuje po cesarski naredbi od 20. aprila 1854, drž. zak. št. 96, z globo 2 do 200 kron ali pa z zaporom od 6 ur do 14 dni.

C. kr. policijsko ravnateljstvo v Ljubljani, dne 13. septembra 1914.

lj **Krvavepeči nad Vel. Laščami** se nam piše: Kako opravičeno so prinašali listi »Slovenca«, »Gorenjce«, »Domoljub« in »Straža«: »Vzemite otroke s seboj! Ne puščajte samih doma!« smo mi vaščani pri požaru dne 14. avgusta t. l. občutili, kajti otroci so povzročili požar in je pogorelo 40 stav z vsemi pridelki in orodjem. Nad 100.000 narodnega premoženja je vpepeljenega! Tedaj še enkrat: ne otroke doma puščati, temveč vzemimo jih s seboj na polje!

Naznanilo

o pričetku novega šolskega leta 1914/15 v uršulinskih dekliških šolah v Ljubljani.

V uršulinskem učiteljskiču, notranji petrazredni ljudski šoli (vadnici) in trirazredni meščanski šoli, v vnanji petrazredni ljudski in trirazredni meščanski šoli se prične šolsko leto 1914/15 dne 21. septembra 1914 s slovesno sv. mašo v čast Sv. Duhu.

Vpisovalo se bo za notranjo in vnanjo šolo 18. in 19. septembra od 8.—12. ure dopoldne in od 2.—6. ure popoldne; dne 20. septembra pa le od 8.—12. ure dopoldne v uršulinskem samostanu (na portu), Kongresni trg 18.

Za otroški vrtec pa je vpisovanje 13. septembra od 8.—10. ure dopoldne in od 2.—4. ure popoldne; 14. in 15. septembra pa od 8.—12. ure dopoldne in od 2.—6. ure popoldne. S 16. septembrom se začne redni pouk. V otroški vrtec se sprejemajo deklice in dečki.

V uršulinski gospodinjjski šoli se začne pouk 1. oktobra s sv. mašo, za vpisovanje pa je prilika ves mesec september v uršulinskem samostanu, Kongresni trg 18.

Vse imenovane uršulinske šole imajo pravico javnosti.

Predstojništvo uršulinskega samostana v Ljubljani. 2713

Proda se poceni

nov pianino

2708 v Krakovski ulici št. 19. 3

DIJAKI

iz boljših rodbin se sprejmejo na hrano in stanovanje pod skrbnim nadzorstvom. Stari trg št. 34, II. nadstropje, desno. 2742 3

Trezen

organist in cerkovnik

išče službe. Zmožen je pomagati tudi v posojilnici ali na občini, ter voditi tudi večje pevске zборе. Nastopi lahko takoj. Več pove upravništvo tega lista pod št. 2746. (Znamka za odgovor.)

Trgovski učenec

dobrih poštenih staršev, star 14—15 let, se takoj sprejme v večjo trgovino z mešanim blagom na Notranjskem. Naslov pove uprava pod št. 2733.

Razpiše se služba

organista in cerkovnika.

Plača po dogovoru. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 2745. (Znamka za odgovor.) 3

Stanovanje v pritličju

z 1 sobo, kuhinjo in drvarnico se odda za november mirni stranki brez otrok v Ko dvorski ulici št. 35 pri D. Rovšku, fotografu. Istotam je oddati za november tudi hlev za dva konja in šupa za vozove. 2744 P

165

Varni dojenčkov

Sladni čaj znamka »Sladin« je rešil dojenčke, pri katerih so druga otroška redilna sredstva odrekla. Vzgojenje s Sladinom je polovico cenejše. Prihrani se tudi na mleku in sladkorju. ¼ kg zavoj stane 60 vin. in se dobi tudi pri trgovcih. Po pošti 5 zavojev 4 K franko pri izdelovalcu, lekarnarju Trnkoczy zraven rotovža v Ljubljani. Njegova žena je vzgojila s Sladinom 8 zdravih otrok. Na stotine mater to vzgojenje, posnema z najboljšim uspehom. Za odrasle je Sladin edini zajtrk, kateri daje kri, moč, mirne živce, zdravje. Je polovico cenejši kakor vsak drug zajtrk in prihrani tudi na mleku, sladkorju. Za bolne je Sladin izvir zdravja. Glavne zaloge na Dunaju v lekarnah Trnkoczy, Schönbrunnerstraße 109, Radeckypplatz 4, Josefstädterstraße 25. V Gradcu: Sackstraße 4. V Trstu, drogerija I. Camauli Giov. di Quardella 703; v Gorici Mazzoli E. trgovec; v Celju Hočevar, trgovec; v Celovcu Hauser, lekarnar; v Mariboru König, lekarnar 109

La dijake

priporočila
tvrdka

GERIČAR & MEJAC

Ljubljana, Prešernova ul. 9

vsakovrstne obleke, kakor tudi zadnje novosti

Ljubljana, Prešernova ul. 9

Vsled velike zalogo znane cene!

v konfekciji za dame in deklice.

Vsled velike zalogo znane cene!